

การวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนวิชาปฏิบัติการพยาบาลชุมชนขั้นสูงแบบบูรณาการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยวิธีสตอรีไลน์นี้จัดเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการใช้วิธีการเรียนการสอนที่พัฒนาทักษะการปฏิบัติงานในชุมชน การปฏิบัติงานบนพื้นฐานชุมชน และเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของชุมชน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต จำนวน 8 คน นักวิจัยเป็นผู้สอน เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่รับผิดชอบในพื้นที่และประชาชนในพื้นที่เป็นผู้ร่วมสอนและผู้มีส่วนได้เสียกับการปฏิบัติงานของผู้เรียน สถานที่เรียนอยู่ในชุมชน ประกอบด้วยบ้านเรือนประมาณ 70 หลังคาเรือน ประชาชนที่สำรวจ 299 คน ระยะเวลาในการจัดการเรียนการสอนเป็นเวลา 1 ภาคเรียน ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2547 ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2547 ถึง เดือนมีนาคม 2548 โดยให้วิธีการสตอรีไลน์เป็นแนวทางการจัดเนื้อหา และกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของรายวิชา อาศัยการมีส่วนร่วมในการกำหนดเนื้อหารายละเอียดและวิธีการเรียนรู้โดยผู้เรียน และการสรุปความคิดโดยการเขียนแผนที่จินตภาพ ทั้งนี้มีผู้สอน ประชาชนและ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่เป็นผู้สะท้อนผลการเรียนรู้ในแต่ละเนื้อหา ทำการเก็บข้อมูลจากผู้เรียน จากประชาชน เจ้าหน้าที่สาธารณสุข และผู้สอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นสังเกต สัมภาษณ์ และแบบสอบถามผู้วิจัย ซึ่งเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วมโดยผู้วิจัย โดยทำการสังเกต บันทึกเสียง บันทึกภาพ สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง และจัดบันทึกเหตุการณ์เชิงคุณภาพ ทำการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ร่วมกัน การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ส่วนการเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนของผู้เรียนจากเรียนการสอน ใช้แบบประเมินรายวิชา ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ด้วยการทดสอบวิลคอกสัน (Wilcoxon sign ranks test) ได้ผลการวิจัยดังนี้

1. กระบวนการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบบูรณาการ สรุปได้จากการวิจัยเป็นวงจรที่สำคัญของการวางแผน การดำเนินงาน การประเมินผล และการสะท้อนความคิด จำนวน 3 วงจร คือ วงจรที่ 1 เรียนรู้รูปแบบการเรียนการสอน วงจรที่ 2 ระยะการพัฒนาค้นในทักษะการเข้าถึงชุมชนและการมีส่วนร่วมของชุมชน วงจรที่ 3 ระยะมีทักษะการทำงานบนพื้นฐานชุมชนและการมีส่วนร่วมมากขึ้น

2. ทักษะการปฏิบัติงานในชุมชน ผู้เรียนทั้งหมด สามารถทำงานเป็นทีม และร่วมกับประชาชนได้ มีความเข้าใจ และมีเจตคติที่ดีต่อการทำงานชุมชนมากขึ้น สามารถปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ดีขึ้นกว่าเดิมเกือบทุกกิจกรรม สามารถทำงานบนพื้นฐานของชุมชน และการมีส่วนร่วมของชุมชนได้

คำสำคัญ : วิธีสตอรีไลน์, การเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ, ปฏิบัติการพยาบาลชุมชนขั้นสูง, แผนที่จินตภาพ

The purpose of this classroom action research was to develop a teaching – learning model for advanced community nursing practice by integrated method emphasizing student centered learning with the storyline method, to develop community nurse skills, community based practical skills, and community participation practical skills. The samples were 8 nursing master's students who took 101547 Advanced Community Nursing Practice. The researcher was the course instructor. Public health officers and people in the community were participants in the research. The target community consisted of 70 households of which 299 people were surveyed. The duration of teaching – learning course was from November, 2004 – March, 2005, during the 2nd semester of the 2004 academic year. The storyline method was the process of teaching used to meet the course objectives. The students used mind maps to summarize their learning after every period of the course. The data collection instruments were observation forms, interview forms, and questionnaires. The participatory observation method was used for data collection. This include direct observation, sound recording, picture taking, in depth interviews, and quality data recording. Triangular techniques were used to confirm the data quality. The data was analyzed by content analysis and the Wilcoxon sign ranks test. The results of the study are as follows:

1. The Integration of Teaching – Learning Process Development. The development process consisted of 3 cycles: 1) learning about teaching –learning method, 2) developing community approach and community participation skills, and 3) community based practical skills and further community participation skills.

2 . The Community Nursing Practical Skills. The students worked as a team and work well with the community. They gained greater understanding and a better attitude toward working with the community. The students met all the course objectives and demonstrated greater ability than almost all the pretest objectives. Improved ability to work based on community resources and community participation.